

Inte bara primärvården, psykiatrin och äldrevården

”Nationell handlingsplan behövs även för sjukhusen”

– Det behövs en nationell handlingsplan även för sjukhusen. Det behövs mer resurser till sjukvården och det är bråttom om vi ska få behålla kompetent personal.

Det budskapet fick riksdagens socialutskott ta emot från Svenska överläkarföreningen förra veckan inför behandlingen av den nationella handlingsplanen för primärvården, psykiatrin och äldrevården. Enligt planen ska de närmaste åren bland annat totalt nio miljarder kronor extra satsas inom dessa områden (vi har berättat om planen tidigare).

»Inte acceptabelt att bara lappa och laga»

– Vi tycker att den nationella handlingsplanen har sitt klara berättigande, men den räcker inte, understryker Gunnar Sandberg, ordförande för 15 000 sjukhusläkare.

Han är mycket kritisk till att det inte tas helhetsgrepp om hälso- och sjukvården utan att man i stället »bara lappar och lagar – det är inte längre acceptabelt». Han efterlyser en nationell inventering av sjukhusen och deras resursbehov.

– Sjukhusen har stora problem idag och vi ser effekter av en utomordentligt dålig arbetsmiljö och möter en framtid med klart ökande kostnader.

Han hävdar att problemen är lika över hela landet – inget landsting har riktigt lyckats skapa bra arbetsmiljöer på sina sjukhus. Och nästan alla har kraftiga budgetunderskott.

– Sen tror jag ju att det ändå måste till lokala lösningar, men man kan se över mycket av de gemensamma problemen ur ett nationellt perspektiv, menar han.

»Det behövs snabba tag»

– En avlastning av sjukhusen enligt den nationella planen med fler allmänläkare kommer att ta tid. Det är dessutom ytterst osäkert om detta verkligen innebär en avlastning för sjukhusen och den specialiserade vården. En ökad kunskap och medvetenhet hos patienterna gör ofta att de vill komma till en specialist och inte sällan på sjukhus. Remissflödet till sjukhusen kommer att öka.

– Det behövs snabba tag och resurser för att kunna förbättra förhållandena på

FOTO: LARS-GOLOF NIKILÉN

– Vi kan inte möta framtiden med en arbetsmiljö inom vården som är en av de sämsta i landet, säger Gunnar Sandberg.

sjukhusen redan idag. Det klarar man inte med att vänta på en osäker avlastning genom att enbart ge pengar till den öppna vården.

När det gäller utbildning av fler allmänläkare så är, menar han, alla överens om att det behövs – primärvården och allmänläkarna har det mycket besvärligt.

– Men patienter och resurser måste kunna styras bättre utifrån medicinska kunskaper mellan primärvård, länssjukvård och regionvård genom att satsa på tillräckligt hög kompetens hos en gemensam beställarfunktion i varje landsting.

Gunnar Sandberg anser att det som bäst i den nationella planen kan avlasta sjukhusen är satsningen på den kommunala sjukvården och att man snabbt får in regelbunden läkarmedverkan där.

– Det tror vi är en mycket bra satsning. Men den borde ske snabbare. I den nationella planen anges att man inom fyra år väsentligt ska öka detta. Vi vill att man ska göra det på halva tiden, två år. Annars riskerar akutsjukhusens verksamhet att braka ihop, säger han.

»Resurserna måste öka»

Gunnar Sandberg är övertygad om att det behövs totala resurser till sjukvården som är mycket större än de som man planerar idag.

– Vi vet att vi idag inte handlar i tillräcklig utsträckning enligt evidensbaserad medicin. Ett ökat genomslag på det området innebär att kostnaderna ökar, inte minst i den slutna sjukvården.

– Vi vet att nya medicintekniska innovationer kommer i snabb följd med bättre möjligheter att behandla patienter med allvarliga sjukdomar på våra sjukhus. Införandet av den nya medi-

cinska teknologin kostar enligt vissa beräkningar ofta upp till 30 procent mer än den typ av behandling man haft tidigare. Och antalet patienter som kan bli hjälpta kommer också att öka kraftigt.

– Vi ser långa köer som vi inte får någon bukt med inom väsentliga delar av vården där människor vill ha behandling, till exempel gråstarr och höftledsoperationer.

Han ser en akutsjukvård som är starkt pressad och där läkare och annan personal inte orkar med bra längre. Trots att det hela tiden kommer strukturrändringar och andra ändringar som landstingen initierat så har det inte blivit bättre utan bara sämre.

Vill ha nio procent av BNP till sjukvården

Han hänvisar till Läkarförbundets fullmäktigemöte i våras. Där ställde man sig bakom kravet att sjukvårdens andel av BNP (bruttonationalprodukten) inom tre år måste öka till minst nio procent. Det innebär en ökning på tre gånger mer än vad som föreslås i den nationella handlingsplanen.

– Då skulle vi komma upp till en genomsnittlig nivå för vad utvecklade europeiska länder lägger på sjukvård, minst nio procent av BNP, säger Gunnar Sandberg.

Han poängterar att de dåliga arbetsmiljöförhållandena leder till långtids-sjukskrivningar och att det sker en flykt av kompetenta läkare från sjukhusen. Samtidigt försvåras rekryteringen av nya läkare.

»Ger mycket dåliga signaler»

– Vi kan inte möta framtiden med en arbetsmiljö inom sjukvården och på våra sjukhus som är en av de sämsta i landet. Om vi ska ha förtroende hos allmänheten och patienterna i framtiden så borde det vara tvärtom.

– Vi som ska företräda hälsa i landet måste ju ha en arbetsmiljö som ska vara en förebild för andra arbetsplatser i Sverige. Det är ett väldigt viktigt budskap att en institution som vill bidra till att hälsoläget ska vara bättre i landet, nämligen sjukvården, inte själv ska köra sig i botten när det gäller arbetsmiljö. Det ger mycket dåliga signaler, slutar en djupt oroad Gunnar Sandberg.

Tom Ahlgren